

Dönem : 4
Toplantı : 4

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 471

Kars Milletvekili Doğan Araslı ve 10 Arkadaşının, 506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa Bazı Ek ve Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Teklifi ile Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu ve İçtüzüğün 38 nci Maddesi Uyarınca Gündeme Alınma Önergesi. (2/372)

8. 2. 1977

Millet Meclisi Başkanlığına

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa bazı ek ve geçici maddeler eklenmesine dair kanun teklifimiz, süresi içinde ilgili komisyonlarda görüşülememiştir. Bu nedenle kanun teklifimizin Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 38 nci maddesine göre doğrudan Millet Meclisi gündemine alınmasını arz ve teklif ederim.

Saygılarımla.

Balıkesir Milletvekili
Sadullah Usumi

Not : Millet Meclisi Genel Kurulunun 10 . 2 . 1977 tarihli 44 ncü Birleşiminde kabul edilmiştir.

Millet Meclisi Başkanlığına

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa bazı ek ve geçici maddeler eklenmesine dair kanun teklifimiz, gerekçesiyle birlikte sunulmuştur.

Gereğini rica eder, saygılar sunarız.

Kars Milletvekili
Doğan Araslı

Ankara Milletvekili
Necdet Evliyagil

Balıkesir Milletvekili
Sadullah Usumi

İstanbul Milletvekili
H. Basri Akgiray

C. S. Üye
Hüsamettin Çelebi

Isparta Milletvekili
Mustafa Cesur

Zonguldak Milletvekili
Zekâi Altınay

Çanakkale Milletvekili
Orhan Çaneri

Zonguldak Milletvekili
Fevzi Fırat

Siirt Milletvekili
Abdülkerim Zilan

Hakkâri Milletvekili
Mikâil İlçin

GEREKÇE

1. Basın mesleğinde fikren veya bedenen çalışan işçilerin çoğu, çok ağır ve yıpratıcı şartlar altındadır. Ağır işçiliği oluşturan unsurların başında yer alan :
 - a) Zehirli ve kesif gazlı ortamda çalışma,
 - b) Fazla gürültü ve ihtizaz yapıcı makine ve aletlerle yapılan çalışma,
 - c) Doğrudan doğruya yüksek hararete maruz bırakarak netice veren çalışma,
 - ç) Günlük mesainin yarısından fazlası, gece saat 20.00'den sonra geçen çalışma,

- d) Tabii ışığın hiç mevcut bulunmadığı yerlerde münhasıran sunî ışık altındaki çalışma,
e) Hayatî tehlikelere maruz bırakan zararlı maddelerin bulunduğu yerlerdeki çalışma,
Objektif ölçüler olarak basın mesleğinde de vardır ve kullanılmaktadır.

2. Beden işçileriyle aynı çalışma temposuna uymak durumunda olan fikir işçileri için günün 24 saatini yaşayan bir günlük gazeteyle birlikte olmak vecibesi de vardır.

Kontak anahtarını kapatan şoför, kazmasını bırakan işçi için dinlenme veya istirahate çekilme imkânı vardır. Fakat gazetenin fikir işçisi toplumda düşündüğü, gördüğü, duyduğu için; sinemada, tiyatrodada bir toplantıda ve hatta gece uykusunda bile iş başında sayılır. Misafirlik ve konferans bile fikir işçisinin çalıştığı ortama dahildir.

Mesleğin bu sürekliliğine, durmazlığına mukabil bir de gerilimli tarafı vardır ki, fiziki ve ruhi çöküntülere sebep olduğu tıbbî deneylerle sabittir.

3. Konuya tıbbî kurul raporları ve kazaî içtihatlarla vuzuh getirmek isteriz.

A) Kamu kesiminin matbaalarında çalışan beden işçileri; Emekli Sandığının 32 nci maddesinde tanınan yıpranma hakkından yararlanmaktadır. Bu neticenin S. S. K. konusuna giren işyerlerinde tanınmamış olması; hakkaniyet ölçülerine ve Anayasanın eşitlik ilkesine aykırıdır.

B) Danıştay 10 ncu Dairesinin 26 . 11 . 1970 tarihli ve 1970-1579 esas ve 1970/1683 sayılı içtihadında «Matbaa işyerinde çalışan işçilere; yıpranma tazminatı verilmesini ve emekliliklerinde muayyen itibarî hizmet süresinin tanınmasını» yasal bulmuştur.

C) S. S. K. İstanbul Hastanesinin raporunda, basın işkolunda çalışmanın yıpratıcı sonucu hazırladığı açıklanmıştır.

D) Basın mesleğinde ölüm yaşının tespiti amacını güden bir araştırma ile sabit olmuştur ki, basın mesleğinde çalışanların yaş ortalaması 44 yıl 8 aydır.

Ölüm sebepleri ve zamanları tespit edilen merhum 80 basın mensubundan 60 yaşına kadar yaşayabilmiş bulunan sadece 4 kişidir. 25 ilâ 40 yaşları arasında vefat edenlerin yarısı bulması da bu hazin neticenin kuvvetli bir delilidir.

Şu halde basın hayatı yıpratıcı ve öldürücüdür. Bu nedenle ve bilhassa bir çok devlet hizmetlerinde yıpranma tazminatının tatbik görmekte oluşu; çilekeş basın mensuplarına her yıl için 90 günlük itibarî bir hakkın tanınmasını reddedilmez bir netice haline sokmuştur.

MADDE GEREKÇELERİ

Ek Madde 1. — Basın mesleğinde fikren ve bedenen çalışanların, bir tam yıllık fiili hizmet sürelerine - mesleğin ağır ve yıpratıcı şartları dikkate alınarak - 90 günlük bir itibarî süre eklenmesini zarurî kılmaktadır. Genel gerekçe bu madde içinde bahis konusudur.

Ek Madde 2. — S. S. K. nun kaynak ve imkânları ve Anayasanın 48 nci maddesiyle devlete tahmil edilen vecibe ile birlikte teemmül edilirse sonuç yani 1 yıl için 90 günlük yıpranmadan mütevellit süre, Kuruma yeni bir yük tahmil etmeyecektir. Bu amaçlarla işçiye ait prim oranının yükseltilmesi de önerilmiştir.

Çalışana olduğu kadar, işyerindeki çalıştıranlara da tahmil edilen vecibe, maddede benimsenmiştir.

Geçici Madde 1. — Bu Kanuna tabi olacakların, geçmiş hizmetlerinin borçlanma suretiyle değerlendirilmesi esası kabul edilmiş ve şekli de düzenlenmiştir.

Geçici Madde 2 ve 3. — Yürürlük tarihi ve uygulayacak mercii tespit etmektedir.

Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu

Millet Meclisi

Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu

Esas No. : 2/372

Karar No. : 17

13 . 6 . 1975

Yüksek Başkanlığa

Kars Milletvekili Doğan Araslı ve 10 arkadaşının, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa bazı ek ve geçici maddeler eklenmesine dair kanun teklifi, Komisyonumuza havale olunmakla ilgili Bakanlık temsilcileri ve teklif sahibi de hazır oldukları halde tetkik ve müzakere olundu.

Kanun teklifinin gerekçesinde de sarahaten ifade edildiği veçhile; beden işçileri ile aynı çalışma koşulları altında olan fikir işçileri için günün 24 saatını çalışan bir günlük gazete ile beraber olmak zorunluluğu vardır. Kaldı ki, mesleğin ve sürekliliğine, dumazlığına mukabil birde gerilimli tarafı vardır ki, fiziki ve ruhi çöküntülere sebep olduğu tıbbî incelemelerden anlaşılmış bulunmaktadır.

Kamu kesimindeki matbaalarda çalışan beden işçilerine T. C. Emekli Sandığı Kanununun 32 nci maddesiyle tanınan yıpranma hakkı da verilmiş bulunmaktadır. Sosyal Sigortalar Kanunu konusuna giren iş yerlerinde çalışan fikir işçilerine tanınmamış bulunan bir hakkın hakkaniyet ölçülerine ve Anayasanın eşitlik prensibi ilkesinden hareket edilerek bu mağduriyetin önlenmesine mütedair hazırlanmış bulunan kanun teklifi Komisyonumuzca prensip itibarıyla yerinde görülerek maddelerin müzakeresine geçildi.

Teklifin 1 nci çerçeve maddesiyle getirilmiş bulunan ek 1 nci maddenin 1 nci fıkrası redaksiyona tabi tutulmak suretiyle madde bu şekliyle kabul edildi.

Ek 2 nci madde teklifte olduğu gibi aynen kabul edildi.

Geçici 1 nci maddenin (b) şikkına daha evvel kabul edilmiş bulunan 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun da yapılan değişikliklerle paralellik sağlamak maksadıyla bu fıkra yeniden kaleme alınmak suretiyle madde yapılan bu değişikliklerle kabul edildi.

Türkiye Radyo Televizyon Kurumu hizmetlerinde çalışanlara 359 sayılı TRT Kanununun yürürlüğe girdiği tarihten sonra Kurumun haber hizmetlerinde bilfiil çalışmış olanların hizmetlerine her yıl için 3 ay fiilî hizmet zammı verilmesi 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa tabi olanlara verilen fiilî hizmet zammının mezkûr Kurumun haber hizmetlerinde çalışanlara da verilmesi eşitlik prensibi açısından hareket edilerek 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun 32 nci maddesine bir fıkra ilâvesini öngören Komisyonumuz, 2 nci çerçeve maddeyle bir fıkra ilâvesi ile, yeni bir maddeyi metne ithal edilerek madde bu şekli ile kabul edildi. Kanun başlığı yapılan değişikliğe uygun olarak yeniden kaleme alındı.

Metne bir madde ilâve edilmiş olması nedeniyle teklifin 2 nci maddesi 3 ncü, 3 ncü madde 4 ncü madde olarak aynen kabul edildi.

İşbu raporumuz, Plan Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Komisyon Başkanı	Sözcü		
Kastamonu	Bingöl	Ankara	Çorum
Sabri Tıǧlı	M. Celâlettin Ezman	Oğuz Aygün	Yakup Çağlayan
İstanbul	İzmir	Kahramanmaraş	Kahramanmaraş
Engin Ünsal	Yüksel Çakmur	Halit Evliya	Oğuz Söğütli
		İmzada bulunamadı	İmzada bulunamadı
Kastamonu	Konya	Samsun	Zonguldak
Vecdi İlhan	Muzaffer Demirtaş	Fuat Uysal	Kemal Anadoi
	İmzada bulunamadı		
	Ankara	Nevşehir	
	Fikri Pehlivanlı	M. Sabri Dörtkol	

KARS MİLLETVEKİLİ DOĞAN ARASLI VE 10 ARKADAŞININ TEKLİFİ

506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa Bazı Ek ve Geçici Maddeler Eklennesine Dair Kanun Teklifi

MADDE 1. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa aşağıda yazılı ek ve geçici maddeler eklenmiştir:

EK MADDE 1. — 506 sayılı Kanuna göre sigortalı sayılanların aşağıda sayılan görevlerde geçen fiili hizmet sürelerine, bu sürelerin her tam yıl için hizalarında geçen süreler eklenir :

Sigortalılar	Hizmetin geçtiği yer	Eklenecek süre
I - 212 sayılı Kanunla değiştirilen 5953 sayılı Basın mesleğinde çalışanlarla çalıştıranlar arasındaki münasebetleri düzenleyen Kanun kapsamına tabi olarak çalışan sigortalılar,	5953 sayılı Kanunu değiştiren 212 sayılı Kanununun 1 nci maddesi kapsamına giren işyerleri	90 gün
II - Basım ve gazetecilik işyerlerinde 1475 sayılı Kanun ve değışikliklerine göre çalışan, operatör, mürettip, rotatifçi, roto ofsetçi, klişeci tıftrukçu ve yardımcıları.	a) Solunum ve cilt yoluyla vücuda geçen gaz veya diğer zehirleyici maddelerle çalışılan işyerleri, b) Fazla gürültü ve ihtizaz yapıcı makine ve aletlerle çalışılarak iş yapılan işyerleri, c) Doğrudan doğruya yüksek hararete maruz bulunularak çalışılan işyerleri, d) Fazla ve devamlı adalı gayret sarf edilerek iş yapılan işyerleri, e) Tabii ışığın hiç olmadığı ve münhasıran suni ışık altında çalışılan işyerleri, f) Günlük mesainin yarısından fazlasının saat 20.00'den sonra çalışılarak yapılan işyerleri	90 gün

Kesirlerin hesaplanmasında tam yıl 360 gün olarak alınır. Fiilen çalışılmış güne eklenecek itibarı hizmet günü sayısının bulunmasında (Çalışılan gün sayısı × 0,25) formülü uygulanır.

EK MADDE 2. — Ağır, yıpratıcı ve zehirleyici işyerlerinden sayılan ve bu kanuna tabi işyerlerinde çalışan sigortalılardan alınacak malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi yüzde 14'tür. Bunun yüzde (6)'sı sigortalı hissesi, yüzde (8)'i işveren hissesidir.

GEÇİCİ MADDE 1. — a) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar, bu Kanuna tabi işyerlerinde çalışan sigortalının hizmet hesabında bulunacak itibarı hizmet günü sayısı toplamı (prim borçları; borçlanma suretiyle sigortalıca ödenmek kaydıyla) sigortalılık süresinden indirilir.

b) Borçlanmada, sigortalının bugünkü ücreti esas alınır ve borçlanılan miktar en çok iki yıl içinde ve 24 eşit taksitte tahsil edilir. Bu süre içinde her ne sebeple olursa olsun borçlanma karşılığını ödemeyenler, bu haktan yararlanamazlar.

SAĞLIK VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa Bazı Ek ve Geçici Maddelerle 5434 Sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 32 nci Maddesine Bir Fıkra Eklenmesine Dair Kanun Teklifi

MADDE 1. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa aşağıda yazılı ek ve geçici maddeler eklenmiştir.

EK MADDE 1. — 506 sayılı Kanuna göre sigortalı sayılanların, aşağıda sayılan görevlerde geçen sigortalılık sürelerine, bu sürelerin her tam yılı için, hizalarında gösterilen süreler, sigortalılık süresi olarak eklenir.

Sigortalılar	Hizmetin geçtiği yer	Eklenecek süre
I - 212 sayılı Kanunla değiştirilen 5953 sayılı basın mesleğinde çalışanlarla çalıştıranlar arasındaki münasebetleri düzenleyen Kanun kapsamına tabi olarak çalışan sigortalılar	5953 sayılı Kanunu değiştiren 212 sayılı Kanunun 1 nci maddesi kapsamına giren işyerleri	90 gün
II - Basın ve gazetecilik işyerlerinde 1475 sayılı Kanun ve değişikliklerine göre çalışan, operatör mürettip, rotatifçi, roto ofsetçi, klişeci, tiftrukçu ve yardımcıları.	a) Solunum ve cilt yoluyla vücuda geçen gaz veya diğer zehirleyici maddelerle çalışan işyerleri, b) Fazla gürültü ve ihtizaz yapıcı makine ve aletlerle çalışılarak iş yapılan işyerleri, c) Doğrudan doğruya yüksek hararete maruz bulunularak çalışılan işyerleri, d) Fazla ve devamlı adalı gayret sarf edilerek iş yapılan işyerleri, e) Tabii ışığın hiç olmadığı ve münhasıran suni ışık altında çalışılan işyerleri, f) Günlük mesainin yarısından fazlasının saat 20,00'den sonra çalışılarak yapılan işyerleri;	90 gün

Kesirlerin hesaplanmasında tam yıl 360 gün olarak alınır. Fiilen çalışılmış güne eklenecek itibarı hizmet günü sayısının bulunmasında (Çalışılan gün sayısı \times 0,25) formülü uygulanır.)

EK MADDE 2. — Teklifin ek 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1. — a) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar, bu Kanuna tabi işyerlerinde çalışan sigortalının hizmet hesabında bulunacak itibarı hizmet günü sayısı toplamı (prim borçları; borçlanma suretiyle sigortalıca ödenmek kaydıyla) sigortalılık süresinden indirilir.

b) Borçlanmada, borçlanma isteği, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren örneği kurumca hazırlanacak belge ile azami bir yıl içinde kuruma yapılır. Borçlanılan itibarı hizmetlere ilişkin primler, 1 . 4 . 1950 tarihinden sonraki sürelerle ait borçlanmalarda cari asgari günlük kazanç, 1 . 4 . 1950 tarihinden evvelki sürelerle ait borçlanmalarda talep tarihindeki son 3 aylık kazanç ortalaması esas alınmak suretiyle hesaplanır ve toptan veya 5 yıl içinde eşit taksitle ödenir.

Kars Milletvekili Doğan Araslı ve 10 arkadaşının Teklifi

MADDE 2. — Bu Kanun yayımını takip eden aybaşından itibaren yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonunun kabul ettiği metin

MADDE 2. — 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 32 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

İştirakçi	Hizmetin geçtiği yer	Eklenecek müddet
Türkiye Radyo - Televizyon Kurumunda haber hizmetini yapan ve yürüten Daire Başkanı, Müdür, Müdür Yardımcısı, şef, muhabir, redaktör, spiker, redaktör spiker, yorumcu, araştırmacı, raportör, mütercim, kameraman, fotoğrafçı, montajcı, ışıkçı, sesçi, teknisyen, teleks operatörü.	Türkiye Radyo - Televizyon Kurumu haber hizmetlerinde	3 ay

Yukarıdaki fıkra kapsamına giren iştirakçilerin fiili hizmetlerine eklenecek müddet, 359 sayılı Türkiye Radyo - Televizyon Kurumu Kuruluş Kanununun yürürlüğe girdiği tarihten sonra Kurumun haber hizmetlerinde bilfiil çalışmış olanların emeklilik işlemlerinde uygulanır.

MADDE 3. — Teklifin 2 nci maddesi 3 ncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Teklifin 3 ncü maddesi 4 ncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

